№ 42. Sestdeen, 24. maijâ. 1908.

Maksâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu samaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Maksâ,
po pastu pesûtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk dimreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangibseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Usnemschan. eksameni

Jekabstates Tirdsneezibas Skolâs
29. un 30. maijâ sch. g.

Mehneschraksts

IV. **burtniza isnahkusi** un dabujama wairumâ **L. J. Leepas** grahmatu weikalâ, **Jelgawâ, Lielajâ eelâ № 9.**

Walsts dome.

19. maija sehdê, kuru wada Homjakows, turpinâs debates par walsts domneeka Koforotowa isslehgschanu.

Gulkins (no mehrenajeem lobajeem) asi usbruhk kadeteem par to, ka tee Koforotowu aisstahwejuschi. Peterburga pehz runataja domâm esot Sodoma un Gomora, tadehk ka tur isnahk sarkanee laikraksti „Reisch“, „Rusi“ u. z., kuri wisu semi peepilbot ar rewoluzionaro gisti. Sarkano presi waldibai wajagot ar stingru roku apspeest, tad seme apmeerinaschotees. Reis bijis grahfs Uwarows, slawenais waronis pee Borodinas, tagadejais grahfs Uwarows turpretim esot waronis, kas teezotees pehz sozialdemokratu peekrischanas. Grahfs Uwarows sauzot walsts domi par „augsto namu“, turpretim Wina Majestate Keisars sawâ usrunâ diwreis leetojis wahrdu „walsts dome“, bet ne weenreis „augstais nams“, waj „parlaments“. Ar Gegetschkori newajagot strihdetees, jo tahdam walsts domes lozeklim, kursch, nolasot Keisara Majestates apsweizinaschanas wahrdus, naw peezehlees no sehdekka, naw walsts domê weetas. (Smeekli. Peekrischana labajâ pusê).

Nowizkis II. isskaidro, ka labee balsoschot par Koforotowa isslehgschanu.

Maklakows (kadets) atron, ka jautajumâ, kursch prasa leelako meeribu un bespartejibu, jau eenests partiju naids. Winsch isiirsâ isslehgschanas jautajuma juridiskos pamatus un beidsot issakâs, ka winsch nebalsoschot par isslehgschanu.

Balaklejews (no labajeem) domâ, ka Koforotowa leetâ zihnotees diwejadi usskati: weeni no wineem esot labee, likumigee, otri kreisee, rewoluzionaree. Dome rahdischot, kahdu stahwokli winas wairums eenem.

Pokrowskis II. (sozialdem.) issakâs, ka walsts domes lozeklim wajagot waj nu godigi apsargat domes zeenu, aisstahwet wisas schi zeetokschna pozizijas, waj arkal kâ nodewejam wahrtus plaschi atwehrt un teikt: „Nahkat eekschâ, straschniku lungi, un waldat par mums!“ (Peekrischana pa kreisi.)

Purischkewitschs domâ, ka Koforotowa isslehgschana nebuht nenosihmejot labo uswaru. 37 kreisâs puses wihri domê jo redsami rahdot wisas tâs sabeedribas dalas nejauko isskatu, kuru wini aisstahw. Sawada esot kreiso partiju un tautas brihwibas partijas isturescharnâs pretim Kreewu waldibai. Domes wairumam wajagot waldibas warâ redset tautas aisstahwibas draudseni un domes likumdoschanas lehmumu ispildituju. Tikai zeeschakâs saites un weenprahtiba starp waldibu un domi warot west pee augliga darba. Dome nedrihkstot sawâ widû zeest kaudis, kuri saukuschi: „Schaujat uz pelekswahrtscheem!“

Rosanows (no darba grupas) issakâs, ka domei wajagot Koforotowu paturet sawâ widû lai sargatu un stiprinatu domes zeenu.

Teesleetu ministris garakâ runâ stahjâs pretim Maklakowa un zitu kadetu usskateem par isslehgschanas likumigo pamatu. Winsch sawu runu beidz ar norahdijumu, ka wehletaji nedrihkst nemt dalibu pee wehleschanâm, ja tee ir apsuhdseti waj atsihti par maksat nespehjigeem, jo abôs schajôs gadijumôs tee nedrihkst buht par walsts domes lozekleem. Ja weens no scheem gadijumeem eestahjotees pehz eewehleschanas, domes lozeklis esot pagaidam jaisslehdz lihdz wina leetas isspreeschanai teesas zeklâ. Ja domneeki gribot atmest scho skaidro nosihmi, tad lai eedomajotees zekineeku, kursch neeebams pa sinamu un noteiktu zeku, gribot eet pa nepasihstamu zeku, kursch kâ sinams, beeschi nowedot aisâs, no kurâm nekahdâ sinâ newarot tikt lauka. (Peekrischana labâ pusê, schnahkschana kreisâ.)

Markows II. (gal. labais) usstahjâs pret Maklakowa pahrmetumeem, ka labâ puse israhdot partiju nepazeetibu. Koforotows tâpat kâ wina draugi esot pilnigi nebihstams. Drusku sarkanu piparu domes nolehmumôs esot weenmehr berigi. (Peekrischana labâ pusê. Smeekli.) Markowam esot brihnums, kapehz grahfs Uwarows baida tik leelisti un redz waldibas preekschgalâ Dr. Dubrowinu. Grahfs Uwarows tatschu esot warejis sagremot Plewes un Gurko kabinetus, sem kureem tas esot kalpojis. (Peekrischana labâ pusê). Grahfs Uwarows pastahwigi baidot walsts domi, bet ta neesot bailiga. Pehdigi Markows brihdina domi no sola, kura sekas waretu buht ne padsihschana, bet domes atlaischana uz Wisaugstako pawehli. (Trokšnis un jautriba wisâ sahlê.)

Petrows II. (okt.) norahda, ka walsts dome ar Koforotowa isslehgschanu radischot tahdus apstahkkus, kurôs walsts dome waretu tikt atlaista ne tikai uz Wisaugstako gribu, bet ari pehz teesleetu ministra eedomâm. Pehdejam jasauz pee atbildibas teesas zeklâ tikai sinams skaits domneeku, lai nebuhtu wairs peeteekoschâ skaita preeksch domes pilnâm sapulzêm. — Pats Koforotows (sozialdem.) runâ loti klusu. Presidents paskaidro, ka domes lozeklis Koforotows esot slims un newarot stiprak runat. — Koforotows attehlo leetas faktisko pusi un dod sawu goda wahrdu un wisa proletariata goda wahrdu, kursch winu wehlejis, ka winsch strahdneekus un semneekus naw usaizinajis uz laupischanu un rasbaineezibu, naw ari teizis wahrdus: „schaujat uz schandarmeem.“ „Ja Juhs man netizat, Juhs ari netizat katrs pats sew!“

Wairak runataju atteizâs no wahrda. No turpmakeem runatajeem Kropotows (no darba grupas) domâ, ka pehz Koforotowa isslehgschanas straschniki warot rehkinat uz wisu deputatu isslehgschanu, kuri balsotu par straschniku instituta atzelschanu. Poketajews ir pahrleezinats, ka waldibai ari uz preekschu buhs dessgan straschniku, lai istihritu pilnigi kreiso sehdekkus.

Barons Meyendorfs sawelk kopâ debatês isteiktâs domas un norahda, ka buhtu domes nezeenigi, nenahkt skaidribâ par to, ko dome war darit un ko ta newar darit. „Debates peeteekoschi pahrleezinajuschas, ka likums ir neskaidrs. Domes lozekla neaistaramibas prinzips, kâ pamata prinzips, no weenas puses, bet no otras puses teesiba gandrihz pehz ikkatra straschnika eeskateem uz laiku isslehgt domes lozekli — schee diwi prinzipi stahw nesaweenojamâ preiruna. Schai konfliktâ jautajuma isschkirschana peekriht weenigi domei. (Peekrischana.) Koforotowa runa wareja atstaht weenigi nospeedoschu eespaidu uz wiseem, kuri pret dsihwes parahdibâm zik nezik nopeetni. Koforotows teiza: „Ja netizat deputatam Koforotowam, ja negribat winam tizet, tad tizat straschnikeem.“ Uz to es winam atbildu: Nê, personigi es tizu deputatam Koforotowam, straschnikeem es netizu. Un tomehr man jaturâs pee ta, ka man jabalso par domes lozekla Koforotowa isslehgschanu. Kâ isskaidrot scho pretrunu? Teesas ismekleschanas aparats, kursch radits preeksch faktu konstateschanas, dod mums gatawu materialu. Mehs newaram stahtees scha aparata weetâ. Peelaischams, ka schis aparats nepareisi darbojees, peelaischams, ka nahkuschas preekschâ kluhdas. Tad gruhta atbildiba kriht uz scho aparatu un teem wihreem, kuri to isleetojuschi sinameem noluhkeem.“ (Peekrischana).

Ar 163 pret 126 balsim peenem preekschlikumu par aiklahtu nobalsoschanu.

Nobalsojot ar 177 pret 109 balsim nolemj Koforotowu isslehgt lihdz apsuhdsibas isteesaschanai.

Purischkewitschs un ziti labee kleedz, ka sahlê neesot wairs likumigâ domneeku skaita.

Uz nobalsoschanas nahk no Schubinska (okt.) preekschâ likta formula pahreeschanai uz beenas lahrtibu. Samisłowskis un grahfs Bobrinskis II. protestê pret formulu, tapehz ka par scho jautajumu naw tizis debatets. Kreisee un galejee labee atstahj sahli. Domes sekretars nolasa formulu:

„Atsihdama, ka domes lozekku pagaidu isslehgschanas leetâs domes teesibas neaprobeschojâs ar formelo pusi, dome pahreet uz deenas kahrtibu.“

Pa to laiku, kamehr bars labo druhsmejâs ap durwim, dome peenem formulu. Markows II. pasino, ka labo frakzija balsoschanu par formulu eeskata par nelikumigu. Sehdi slehdz pulksten 12 un 35 minutês. Nahkoschâ sehde 20. maijâ.

No ahrsemèm.

Nemeeri Samos salâ.

Egejas juhrâ, pee Mas-Asijas krasteem, ir ap 70 kwadratjuhdses leelâ Samos sala ar 50,000 eedsihwotajeem, pa leelakai daļai Greekeem. Sala ir sem Turzijas wirswaldibas. Wahzu tirgotajs Ackers nesen salâ eewedis papirosu taisamâs maschinas, kas daudseem salas eemihtneekeem atnem darbu. Tâ sahzees starp salineekeem nemeers, kuram wehl peeweenojâs naids pret salas pahrwaldneeku, kahdu Turku paschâ. Pahrwaldneeka pili eelenkuschi dumpineeki. Turzija atsuhtija 50 saldatus, bet salineeki tos ar slinschu schahweeneem atdsinuschi atpakal, pee kam 3 saldati krituschi un 13 eewainoti. Tagad nu sultans suhtot turpu 10 kara kugus un 4 bataljonus kahjneeku. Tâ ka Turki ar saweem eenaidneekeem mehdz „pamatigi“ isrehkinatees, to laikam ofins isleeschana nebuhs masa, ja leelwalstis neeejauksees.

No Wahzijas. Kalns cebruhk. Gar Moseles upes krastu, Trieras apgabalâ, schluhdot lejup ap 10 werstes gara un apmehram tikpat plata pakalne ar leeleem wihna dahrseem. Gan preekschâ esot muhri un eedsihti pahki, bet tee israhdotees par pahrak neezigeem aisfargeem, un noslihdejuschâ kalna blahki ar trokšni gahschotees upê.

No Franzijas. Schihdi kâ armijas apgahdneeki. Pag. gada beigâs un scha gada sahkumâ daschôs Franzijas garnisonôs izsehlâs sehrgas starp saldateem. Pamatigi ismeklejot, israhdijâs, ka sehrgas zehlonis pa leelakai daļai ir sabojata gaka, kuru kara spehkam peegahdajuschi bagatee Schihdi Kahns, Wehrtheimers un Lewijs. Issinats, ka schee Schihdi par 5—10 rbl. gabalâ uspirkuschi no apkaimes semneekeem slimus un panihkuschus lopus, tos nokawuschi un tad gaku pahrdewuschi garnisonu waldei par pilnu zenu. Teesa wiseem trim „apgahdneekeem“ peespreeduse pa gadam zeetumâ. Lewijs pahrsuhdsejis, bet tam tad apelazijas teesa peelikuse wehl trihs mehneschi klaht.

No Korejas. Sadursmju upuri. Pehz Japanu ofizielâm sinâm beidsamâs tschetrâs redzêâs bij starp Japanas saldateem un Korejas dumpineekeem 53 sadursmes, pee kam saudeja Korejani 549 un Japani 30 wihrus.

No Amerikas. Aisdomâs par seewas slepkawibu. „Am. Wehstn.“ sino, ka Fjeldingâ (Kanadâ) preeksch dascheem gadeem Latweetis H Steinbergs (no Rigas) apprezejis kahdu Taubes jaunkundsi. Jaunâ seewa drihz nomirusê un uz nahwes gultas isstahstijusê, ka wihrs winu esot nogiftejis. Pehz seewas nahwes St. aisgahjis projam, nelikdamees sinot par sawu daschus mehneschus wezo behrninu. Tagad polizija sahkuse leetu ismeklet un israkuse ari St. kundses lihki, lai issinatu, waj wina nogifteta, waj nê.

No eekschsemèm.

Baltijas skolu reformu leetâ.

„Rev. Beob.“ sino no Peterburgas, ka waldiba nodomajuse eesneegt walsts domê projektu Baltijas skolu reformu leetâ, dibinajotees uz tâm instrukzijâm, kas atrodas 18. junijâ 1905. gadâ Wisaugstaki apstiprinatâ ministru komitejas schurnalâ. Kahdâ mehrâ waldibas projektâ buhschot eewehrots no Baltijas generalgubernatora sewischkâs padomes isstrahdatais reformu projekts, to korespondents newarejis issinat. Scho likumprojektu apluhkojot, domê gan zelschotees gruhtibas tadehk, ka Baltijas gubernâs pastahwoschâ pahrwaldibas kahrtiba nesaeetâs ar to tendenzi, kuru domes majoritate grib likt par pamatu tautskolu pahrwaldibas sistemai, proti, ka wisas tautskolu leetas nododamas semstes rihzibâ un tâs rehz eespehjas jaatrauj no waldibas organu eespaida. Bet Baltijas gubernâs naw semstu un tadehk minetâ Wahzu awise leek no sawas puses preekschâ, lai lihdz tam laikam, kamehr teek eewestas semstu eestahdes, muhsu jaunâs, reformetâs skolas pahrraudsibu nodotu muischneezibas un semes organu pahrsunâ.

Generalgubernatoru algas.

Generalgubernatoru algas, kâ „Heroldz“ sino, naw wispahr weenadas. Wisleelakâ alga ir Warschawas generalgubernatoram Skalonam, proti 38,000 rbl., tad nahk Maskawas generalgubernators Hörschelmanis ar 36,000 rbl., Amura apgabala generalgubernators Unterbergers ar 30,000 rbl., Kijewas generalgubernators Suchomlinows, Wilnas generalgubernators Krschiwizkis, Baltijas generalgubernators Möllers-Salomelskis, katrs ar 24,000 rbl., Irkutskas generalgubernators Sekiwanows ar 22,000 rbl. un Stepju apgabala generalgubernators Nedarows ar 18,000 rbl.

Kreewija un Persija.

Kreewijas preekschstahwji usstahdot sekoschas prasibas: jaatlihdsina saudejumi, kuri zehluschees no Perseeschu usbrukumeem Kreewijas peederumeem 1907. un 1908. g. (48,000 r.); wainigee jasoda; jaatdod atpakal Kreeweem nosagtâs slintes. Kreewijas deserteeri (isbehguschee saldati un rekruschi) jaisdod un jasamaksâ isdewumi par soda ekspediziju sarihkoschanu. Persijas konsuls sinojis, turpretim, no Baku uz Teheranu: „Kreewi nodedsinajuschi 587 mahjas; ispostiti 3 zeemati un nonahweti 54 zilweki. Naudas panemts 35,000 rubku.“

Slahwu beedroschanâs leetâ.

Telegrafa agentura sino: 16. maijâ atklahtibas darbineeku klubâ notika apspreeschanâs ar Slahwu weeseem tani noluhkâ, lai weizinatu ekonomiski-kulturelâs apweenoschanâs attihstibu daschadu Slahwu tautibu starpâ. Eesneegts daudz preekschlikumu, starp ziteem ari par „Slahwu bankas“ dibinaschanu, par Kreewu semneeku suhtischanu uz wairakattihstitu Slahwu semèm, lai te-

„Riga"

tikai ihsti no fabrikas

A. S. Maikapara, Rigâ

10 gab. 6 kap.
25 „ 15 „

Wisi zitti scha formata ir tikai pakaldarinajumi.

tur eepasihtos ar scholaiku semkopibas weidu, par Kreewu tirdsneezibas konsulata dibinaschanu Bohemijas galwas pilsehtâ Pragâ, par „Slahwu preses biroja" eerihkoschanu, par wingroschanas beedribu isplatischanu preeksch jaunâs paaudses Kreewijâ — pehz Tscheku wingroschanas beedribu „Sokolu" organisazijas parauga, par palihdsibas sneegschanu zekoschanai uf Slahwu semèm, par Wisslahwu isstahdes sarihkoschanu un t. t.

Wakarâ Slahwu weeseem par godu Konowa sahlê tika sarihkots meelasts, kurâ peedalijâs ap 300 zilweku, to starpâ walsts padomes un domes lozekli, domes presidents Homjakows, eewehrojami sabeedribas preekschstahwji, Peterburgas pilsehtas domneeki un semstes lozekli, leelruhpneezibas preekschstahwji, tapat ari mahkslineeki, sinatnu wihri un Slahwu tautibu preses representanti. Pirmais laimes ussaukums notika uf Kunga un Keisara weselibu un to pawadija nerimstoschi urâ sauzeeni un tautas himnas skaņas. Pehz tam tika laimes ussauktas keisaram Franzim Josefam. Tika sazitas daudz runas; Dr. Kramarschs, pateikdamees par sirsnigo usnemschanu, sazija starp zitu, ka no ta brihscha, kamehr zaur Keisara gribu Kreewu tauta tikuse atzinata uf jaunu dsihwi, sahkusês par jaunu ari Slahwu weenoschanâs ideja. Slahwu leetai esot jaeet pretim gaischai nahkotnei pa to zeku, kuru nosaka kopeja mihlestiba un tikumiskâ un kulturelâ progresa usdewumi. Sawas runas beigâs Dr. Kramarschs ussauza augstas laimes walsts domes presidentam Homjakowam. Weesi schkihrâs wehlu.

Jauni noteikumi par satikschanos ar zeetumneekeem.

Zeetumu wirswalde, kâ „Reisch" sino, isstrahdajuse projektu jauneem nosazijumeem par satikschanos ar apzeetinateem. Pehz jaunojeem nosazijumeem wisi apzeetinatee sadaliti trijâs grupâs: 1) kureem ar teesas spreedumu atnemtas wisas teesibas; 2) kureem atnemtas daschas teesibas; 3) kureem naw teesibas atnemtas. Pirmee war satiktees reisi mehnesî, otree — diwi reises mehnesî, treschee — reisi nedeklâ. Pee pehdejâs grupas peeskaititi ari tee, kas nosehsch arestu waj zeetokschna sodu. Pee satikschanâs teek laista weena persona, atkaujot lihdsnemt dehlu waj meitu, ne wezaku par desmit gadeem. Weenam apzeetinatam ar otru neteek atkauts satiktees. Satikschanâs teek atkauta tikai zeetumu eerehdnu klahtbuhtnê un zaur restèm. Apmekletajus, ja zeetuma pahrwalde eeskata par wajadsigu, war isstratit pirms un pehz satikschanâs. Pee satikschanâs peelaisch tikai tuwakos radus. Satikschanâs laiks 10—20 minutes.

Pahrzelschanas eksameni.

Tautas apgaismoschanas ministrija isskaidro, ka pahrzelschanas eksameni janotur wiseem skoleneem. Ja kahds skolens, kura sekmes gadâ nedod eemesla schaubitees par to, ka winsch kursu sin peeteekoschâ mehrâ, slimibas waj kahda swariga eemesla dehl newar peedalitees pee pahrzelschanas eksameneem, tad pedagogiskas sapulzes war luhgt, lai skolenu atswabina no eksamena. Schos luhgumus mahzibas apgabalu kuratori stahda preekschâ ministrijas zentralwaldei, kas tad dod sawu spreedumu.

III. eekschejâ 5% premiju aisnehmuma isloseju mâ 1. maijâ amortisetas schahdas serijas:

18	2670	4744	7637	10256	12365	14691
192	2680	4832	7654	10326	12375	14731
195	2731	4943	7736	10334	12460	14736
217	2765	5058	7838	10386	12564	14767
305	2801	5117	8008	10470	12568	14800
516	2811	5510	8014	10560	12812	14969
719	2826	5512	8045	10632	12815	15229
775	2854	5525	8105	10749	12861	15270
840	2919	5654	8155	10780	12942	15273
914	3258	5723	8235	10847	13154	15297
1046	3299	5834	8347	10863	13195	15583
1259	3309	6157	8620	10913	13244	15639
1629	3465	6200	8621	10945	13384	15644
1642	3486	6224	8627	11060	13445	15648
1768	3823	6264	8908	11070	13483	15709
1819	3854	6306	9015	11079	13804	15717
2038	3858	6310	9069	11084	13841	15731
2041	3939	6326	9302	11136	14199	15737
2152	3998	6425	9441	11190	14271	15784
2163	4027	6717	9894	11237	14306	15816
2185	4046	6809	9895	11263	14366	15846
2224	4052	6870	9900	11308	14427	15919
2500	4131	6929	9902	11377	14479	15952
2531	4159	7099	9981	11459	14484	15956
2549	4260	7175	9997	11469	14548	
2572	4459	7406	10121	11620	14552	
2662	4537	7438	10187	11839	14581	
2665	4649	7592	10247	12015	14644	

No Peterburgas. Tizibas leetu komisija isteikusês par labu sodu likuma 86. un 87. panta atzelschanai, kuri sihmejâs uf peerunaschanu waj peespeeschanu, pahreet no weenas kristigas tizibas otrâ; komisija isteizâs, lai mineto pantu weetâ schak gadijumâ tiktu peemehrots 507. pants. Komisijas preekschneeks biskaps Jewlogijs, nebuhdams ar schahdu komisijas nolehmumu meerâ, isskaidroja, ka atteizotees no preekschneeka amata, jo newarot buht par preekschneeku tahdâ komisijâ, kuras majoritates eeskati nesaskanot ar wina eeskateem. Jauna preekschneeka wehleschana nolikta uf nahkoscho sehdi.

— **Tschelischewa zihnas lihdsekli pret schuhpibu.** Schuhpibas apkaroschanas komisijas sehdê deputats Tschelischews lasis preekschâ leetot jaunas etiketes uf monopola pudelèm. Uf tâm nedrihkstot stahwet walsts ehrglis un usraksts „Krona degwihns", bet jastahw mirona galwai. Usrakstam, kâ „Reisch" sino, wajagot buht sekoscham: „Zilweks! Lai gan tu esi nopirzis scho degwihnu, bet sini, ka tu dser nahwes sahles. Apstahjees, kamehr naw par wehlu. Otras pudeles nepirz! — Finantschu ministrija." — Scho originelo zihnas lihdsekli apspreedischot komisijas nahkoschâ sehdê.

— **Zihna pret pornografiju** (nekihtreem, netiklibu weizinoscheem isdewumeem). „Birsch. Wed." raksta: Walsts domes progresiwee deputati = preesteri nolehmuschi likumdoschanas zeklâ kertees pee pornografijas apkaroschanas. Pornografija — ta ir weena no muhsu laiku launakâm likstâm. Peem. nemsim aisraukschanos ar pornografiju Jekaterinburgâ. Tur patlaban dsembejuse 14 gadus weza zeturtâs klases gimnasiste un guk slima uf mirschanu. Diwas gimnasistes no 4. un 6. klases isslehgtas, jo bijuschas uf gruhtâm kahjâm. Mahzibas sekmes gimnasijas wezakâs klasês uf pusi pamasinajuschâs. Realskolas septitâ klasê no 36 audsekneem pusei bija jaatstahj skola tapehz, ka tee pahrak kawejuschi stundas un sekmes bijuschas wisai wahjas. Tamlihdsigas sinas laikrakstiem esot ari no zitâm pilsehtâm. Esot baigi par muhsu nahkotni, par to paaudsi, kas stahsees tagadejâs weetâ. Pehz deputatu domâm, walsts domes darbibai schai sinâ newajadsetu iseet tikai uf aisleegumeem un represijâm (spaideem). Wajadsigs gahdat par to, lai nebuhtu peeprasijumu pehz pornografijas, jo peeprasijums rada peedahwajumu. Represijas nekad neisnihzinâs launumu. Taisni otradi — tâs war peedot mozelka waronibu kaitigâm un nesimpatiskâm parahdibâm. Bes tam — aisleegts auglis arween saldaks. Jaunâs paaudses interese jawirsa uf zitu pusi, uf sinatni, mahkslu, dabu, meesigu darbu un t. t. Ari audsinaschanas leetas pareisa nostahdischana tur waretu daudz ko lihdset.

— **„Russkoje Snamjai" draud bads.** „Ihstâs Kreewu kauschu saweenibas" organs „Russkoje Snamja" nodrukâ sekoschu paskaidrojumu: „Redakzijai deemschehl jaatsihstâs, ka tas pabalsts, kas eepluhst awises kasê, ir tik masinsch, salihdsinot ar isdewumeem, ka „Russkoje Snamjai" tuhlin jabeidz isnahkt, ja „ihstee Kreewu kaudis" tai nenahk ar pabalstu palihgâ, un tâ zaur awises apstahschanos tiks Kreewu tautas eenaidneekeem sagahdats ilgi kahrotais triumfs un leelais preeks. Kreewu wihri! Waj juhs to teescham wehlatees? . . ."

— **Laupitaji.** Peterhofas eezirkna bakâ deenas laikâ 3 laupitaji eebruka wihna pagrabâ, kur atradâs pagraba ihpaschneeks un wina mahsas dehls. Kad usbruzejeem nedewa naudu, tee sahka schaut un eewainoja abus wihreeschus. Tad wini behdsa un atschaudijâs. Pa guhstischanas laiku 2 laupitaji nonahweti, treschais aisbehdsis.

— **Franzijas presidents Fakjérs,** kâ „Now. Wremja" sino, atbraukschot Peterburgâ julija pehdejâs 10 deenâs. Presidents palikschot Peterburgâ 4 deenas, usturescho tees Peterhofas pilî, turpat, kur usturejâs reis presidents Felikss Fors. Presidents apmekleschot Peterburgu un Zarskoje-Selo.

— **30 semneeku deputati** eesneegschot domei preekschlikumu, lai tiktu gahdats, ka neteek isslehgti tee studenti, kuri nespehj samaksat lekziju naudu (Peterburgâ ween tahdu studentu patlaban ir weseli 1240). Nesamaksato lekziju naudu lai schogad usleekot kronim, un turpmak lai truhzigeem studenteem peeschkirot atweeglinajumus.

— **Flotes jautajums.** Ministru preekschneeks Stolipins sestdeen aizinajis pee sewis walsts domes labo partiju preekschstahwjus un usaizinajis tos, balsot par labu waldibas eesneegtajam flotes preekschlikumam. Tomehr labee, kâ „D.-Z." pehz galwas pilsehtas laikraksteem sino, usaizinojumu naw peenehmuschi un solijuschees balsot pret waldibas projektu, kamehr juhras ministrijâ naw eewestas wajadsigas reformas. Uf to Stolipins paskaidrojis, ka reformu projekts teekot isstrahdats.

No Somijas. Sozialistu saimneekoschana. Kotkas pilsehtas finansu komisijas lozekli atteikuschees no amata, tadehk ka pilsehtas dome, kuras lozekli pa leelumleelai daļai ir sozialdemokrati, pilsehtu eelaiduse tik dsili parahdôs, ka newarot nekur wairs dabut aisnemtees naudu.

No Warschawas. 16 nahwes sodi peespreesti Warschawâ par daschadeem usbrukumeem. Starp noteesateem ir trihs seewetes, un weens gimnasists; pahrejee ir strahdneeki.

No Sosnowitscheem. Trihs laundari 16. maijâ usbruka seewetei, kas brauza pa eelu. Eedsihwotaji peesteidsâs klaht un pehz apschaudischanâs weenu laundari apzeetinaja. Diwus usbruzejus noschahwa peesteigusês patruļa.

No Jekaterinoslawas. Elles maschina. 19. maijâ weesnizâ „Franzija", apmetâs jauna dahma. Pehz diwâm stundâm wina aisgahja. Apmehram 10 minutes pehz iseeschanas winas numurâ notika sprahdseens, kursch sabojaja mehbeles, durwis, logus un greestus trihs numurôs. Tschemodanâ atrasta elles maschina ar uswilktu pulksteņa mechanismu.

No Kijewas. Skolneeki kâ slepenpolizisti. Peerahdits, ka Kijewas slepenpolizija isleeto widejo skolu skolenu pakalpojumus. Skoleni, salasijuschees „Pinkertonu" un „Scherloku Holmsu", eestahjâs par labprahtigeem speegeem. Wineem teek usdoti daschadi usdewumi un wini teek suhtiti uf ispreezas weetâm. „Birsch. Wed."

No Habarowskas. Nogrimuse leellaiwa. 19. maijâ auka nogrembeja uf Amuras kahdu barku, kurâ weda apzeetinatus kihneeschus. Noslihka 83 kihneeschi un winu 6 sargi.

Kadehl Juhs

wehl neesat pirkuschi?

Ta ir wislabakâ schnauzamâ tabaka, isgatawota Deenwidus-Kreewijas **wisleelakajâ** fabrikâ

„Золотая Рыбка."

Tabaka bes selta siwtinas ir **pakaldarinajums.**

Widseme.

Par strahdneeku truhkumu uf laukeem

suhdsâs kahdâ no Widsemes eesuhtitâ wehstulê „Balt. Tagztg." Wehl ne weenai muischneezibas muischai neesot pilnigs kalpu sastahws sagahdats. Ari saimneekeem wehl daudseem neesot beenestneeku. Pehz rakstitaja domâm schis launums buhschot gruhti nowehrschams, jo tas stahwot sakarâ ar muhsu lauku eedsihwotaju wisai gausu wairoschanos. Kursemê dsimstot uf 1000 eedsihwotajeem tikai drusku pahri par 20 behrnu, kamehr Wahzijâ 35. Widsemê dsimstibu skaits esot gan drusku augstaks nekâ Kursemê, tomehr ari tur stipri apaksch 30 no 1000 eedsihwotajeem. Turklaht beidsamâ laikâ usnahkuse stipra kahre iseet uf tahlâm Kreewijas gubernâm.

Pagastu atdalischanas.

Naw wisai sen atpakal tee laiki, kur semneeku leetu komisari ar pahrak leelu energiju nodewâs wairaku kaiminu pagastu saweenoschanai weenâ pagastâ. Schahdai saweenoschanai nereti bij sawi labumi, bet beeschi ween weena pagasta lozekli bij kahjâm un rokâm pretim, ja winu pagastu gribeja peeweenot kahdam materieli panihkuscham pagastam waj tahdam, ar kuru saweenojotees zehlâs tikai daschadi apgruhtinajumi un neehrtibas. Toreis tahdas pretestibas maz tika eewehrotas, bet tagad tas laikam zitadi, jo schur tur saweenotee pagasti sahk atkal atdalitees. Tâ par peem. pehdejâ laikâ laikraksti sino, ka Intschukalna pagasts atdlijees no Sehjas pagasta un Walkas pagasts no Pils-Lugaschu pagasta. Ari daschôs zitôs pagastôs runajot par atdalischanos.

No Rigas. Teesai nodoti rakstneeki Jahnis Akuraters un Karlis Jakobsons. Suhdsibu pret wineem eesneedsis weetejais preses inspektors jau 1906. gada 27. septembrî par dumpiga satura dsejâm Roberta Ratmana 1905. gadâ isdotâ broschurâ. Akuraters apsuhdsets par dseju „Sarkanais karogs" un Jakobsons par — „Sehru marschu", kas abas esot tulkojumi. Teesai nodots ari Ratmanis.

— **Slepkawibai Wehrmana dahrsâ,** par kuru sinojâm pag. numurâ, par eemeslu esot bijuse greissirdiba kahdas jaunawas dehl, kâ daschas awises wehsta.

— **Blaumana wakars.** Jaunâ Rigas literatu un mahkslineeku beedriba, kâ laikraksti sino, nodomajusi sarihkot pa Sinibu Komisijas wasaras sapulschu laiku Rigas Latw. Beedribas sahlê rakstneeka Blaumana wakaru.

— **Baltijas domneeki** M. Schulzenbergs (Widsemes), A. Terrass (Igaunijas) un E. Karlsbergs (Kursemes) Wahzu awisê „Rig. N. Nachrichten" usstahjâs pret „Rig. Awises" sinojumu, it kâ Niselowitschs buhtu apgalwojis, ka preekschlikumu par kara stahwokka atzelschanu Baltijâ winsch buhtu eesneedsis domei, tikai dibinadamees uf min. triju domneeku isteikumu, ka Baltijâ wiss ir meerigi. Turpretim pateesibâ preekschlikumu esot isstrahdajuschi wisi trihs min. domneeki kopâ ar Niselowitschu, kuru wini luhguschi, preekschlikumu nolasit no domes tribinas. „Rig. Awises" apgalwojumu, ka skaidra nepateesiba esot Niselowitscha wahrdi, it kâ kara stahwoklis meerigeem eedsihwotajeem buhtu par slogu — min. trihs domneeki nosauz par rupju un nekaunigu leetas apstahkku sagrosijumu un par naidigu usstahschanos pret Latweescheem un Igauneem.

— **Kara teesa** 19. maijâ isteesaja apsuhdsibu pret Jahni Ruzaini, kursch bij peedalijees pee usbrukuma Kertscha restorazijai Leesajâ, pee kam tika nahwigi eewainots kahds Schönbergs. Ruzainim peespreeda nahwi zaur pakahrschanu.

No Auku kalna. Sche taisâs iszeltees „nopeetna prahwa". Proti schejeenes krodsinâ kahdâ siltâ brihdi kahds bijuschais leelgruntneeks noderejis rakstiski par zuhkganu pee kahda saimneeka. Tikusi usdota ari rokas nauda 3 rbl. Tagad nu gans wairs negribot weetâ eestahtees un saimneeks taisotees to suhdset. (R. Aw.)

No Wez-Peebalgas. Draudses skolas buhwe. Sagrautâs skolas weetâ Peebaldseni gribot zelt jaunu, kuras buhwe aprehkinata uf 23,000 rbl. Lai salasitu wajadsigos lihdsekkus, tad isdabuta atlauja, wahkt pa draudsi labprahtigus seedojumus. Ari bijuschee draudses skolas agrakee skolneeki teek luhgti, pabalstit skolas buhwi. Seedojumus, kâ „L" sino, nem pretim draudses mahzitajs P. Gailischa kgs.

No Werawas aprinka. Iszekoschanas sehrga sche peenehmuse jau tihri waj ahrprahta raksturu. Laudis ne ar kahdeem lihdsekleem neesot atturami no iszekoschanas; wikinoschi pasakaini nostahsti par iszekoschanas labumeem zirkulejot no mutes mutê. Tâ peem. Neuhausenes pagasta eedsihwotaji Wologdas gubernu tagad eedomajuschees par tihro Lejputriju. „Kas lai

Reformkurpes, normalsandales
un tikai pascha darbnizâs pagatawotas **augstakâ labuma**
kurpju prezes
jaunakôs fasonôs peedahwâ
Karla Finkensteina
kurpju pretschu weikali
Jelgawâ Kolonades eelâ № 7, Leepajâ Graudu eelâ 43, Majorôs Johmes eelâ 6.

tur nedsihwot, bet te Widsemê jamirst babâ. Tur dabû semi ar meschu. Schihds nahk un nopehrk meschu par 1000—2000 rbk. un ar scho naudu war uszelt ehkas; pehz tam eestrahdâ semi un dsihwo kâ kungs." — Mahjas teekot atstahtas, lauki paleekot neapstrahdati un wisa kustama manta pahrdota par smeekla zenu.

No Walkas. Ugunsgrehks stazijâ. Naktî uz 18. maiju nodedsa pee stazijas Walka I. bagaschas noliktawa. Leelakâ daka no bagaschas galigi isnihzinata un pahrejâ samaitata. Uguns isze lees taisni tanî brihdî, kad naw brauzeenu un wisa kustiba apklust. Saudejumi, kâ „R. Ap." sino, sneedsâs pahri par 10.000 rbk.

No Tehrpatas. Brihwa augstskola. Ar kirurgijas profesoru Dr. Rostowzewu preekschgalâ, kâ „Elu" sino, sastahdijusês sabeedriba, lai Tehrpatâ nodibinatu brihwu augstskolu; jaunajai eestahdei jau sahkot zelt plaschu ehku. Dabas un ahrstneezibas sinibu nodalâs preekschlasijumus sahkschot jau scho ruden. Wehlak nahkschot klaht wehstures un walodu nodokas, kur eewehroschot ari Latweeschu un Igaunu walodas.

Kurseme.

No Kuldigas. Paskaidrojums. „Latw. Awises" № 40 ir pasneegtos nepareisas sinas par noslihkuscho Kuldigas skol. seminara audseknu L . . . Sinojumâ teikts, „ka 11. maijâ diwi seminaristi saderejuschi uz 3 pudelèm wihna, kuras majadsejis eemantot tam, kas trihs reiz no weetas bez atpuhtas pahrpeldês pahri Wentas upei. Trescho reiz peldot, L. nogrimis dibinâ un noslihzis." No wisa peewestâ sinojuma pareizi tikai tas, ka audseknis L. noslihzis, bet wisi ziti apstahkli — par sabereschanu un wihna pudelèm, par 3 reiseju pahrpeldeschanu par upi — ir isdomati. Leetas apstahkli schahdi: Swehtdeen, 11. maijâ daschi pirmâs klases audseknu sarunajuschees eet pehz pusdeenas peldetees. To starpâ bijis ari audseknis F., kuram pasinois, ka pilsehtâ eebrauzis wina bijuschais skolotajs un grib ar winu runot. F. isgahjis pilsehtâ, bet nelaikis L. palizis winu gaidit; kad F. pahrnahzis, tad abi gahjuschi uz upi. F. garais no auguma un weiklis peldetajs eegahjis pirmais upê un bridis uz upes widu, gribedams nokluht otrâ upes malâ, kur atraduschees daschi beedri; winam sekojis nelaikis L. Pret upes widu F., kas wairs nemarejis brist, sahzis peldet uz otru malu; L. winam sekodams nahzis ari lihdz upes dsilumam, bet nemahzedams labi peldet un no uhdens nests sahzis grimt. Sem. skol. Dreimans.

No Gramsdas. Leels ugunsgrehks izzehlees weetejâs Inku mahjâs, sestdeenas rihtu ap plkst. 4. Kad kaudis pamoduschees, tad uguns jau pahrgahjuse no istabas uz stalli un kuhti. Nodegušchas wisas ehkas; bez tam saimneekam sadegušchi 100 rbk. skaidrâ naudâ, labiba, maschinas, wisas istabas leetas un eemihtneekeem wisa manta. Ari dahrzs nopostits. Lopus palaimejees isglahbt. Saudejumi ap 6000 rbk. apdroschinaschanas suma esot tikai 800 rbk. Uguns, kâ „L. Z." sino, laikam zehlusês no sabojata skursteņa.

No Dobeles draudzes. Skolas laika pagarinaschanas leetâ peezi Dobeles Latweeschu draudzes pagasti (Dobeles, Naudites, Sihpeles, Behrsmuischas un Lihwbehrses) nolehmuschi Rigas mahzibas apgabala kuratora kgam eesneegt ralstu ar schahdu saturu: Pagarinat seemas skolu no 15. septembra lihdz 15. maijam naw eespehjams aiz ta eemesla, ka gandrihz wisi skoleni tanî laikâ wehl kalpo par ganeem. Tomehr jau sen atsihdami wajadsibu pehz vilnigakas isglihtibas, kas labak saskanetu ar lauzineeku wajadsibâm, pagasti nolehmuschi triju seemu kursu pahrwehrst par peezu seemu kursu. Izwehleti no katra pagasta diwi delegati, kuri kopâ ar weetejo mahzitaju izstrahdajuschi reformetajai pagasta skolai jaunu programu. Salihdzinot ar lihdzschinejo skolas programu, jaunâ usrahda schahdus pahrgrozijumus: 1) Tizibas mahzibâm 1. (wezakajâ) nodalâ atwehlamas 3 stundas nedelâ (lihdzschim 4). 2) Mahtes walodâ 1. nodalâ 1 stundu nedelâ japasneedz Latweeschu literaturu. 3) Ģeografijâ 1. nodalâ jamahza pilnigaka Baltijas ģeografija. 4) Wehstures stundâs 1. nodalâ jamahza Baltijas wehsture. 5) Dabas sinibas (botanika, fisika, zoologija, higiena) 2. (jaunakajâ) nodalâ japasneedz 3 stundas nedelâ, wezakajâ nodalâ 6 st. 6) Kamehr puikas nodarbojas ar praktisku aritmetiku, meitenèm jamahza rokdarbi. 7) Glihtraksischana jaunakajâ nodalâ jamahza 2 stundas nedelâ, wezakajâ turpretim pawisam atmetama. 8) Dzeedaschanai atwehlama katrâ nodalâ tikai 1 stunda par nedelu.

Wisu stundu plans reformetajâ pagasta skolâ sastahdas schahdi:

1) Tizibas mahzibas:	jaunakajâ	nodalâ	4 st.,	wezakajâ	3 st.
2) Kreewu waloda	„	„	8 „	„	6 „
3) Mahtes waloda	„	„	3 „	„	4 „
4) Aritmetika	„	„	6 „	„	6 „
5) Ģeografija	„	„	2 „	„	3 „
6) Dabas sinibas	„	„	3 „	„	6 „
7) Wehsture	„	„	3 „	„	3 „
8) Glihtraksts	„	„	2 „	„	— „
9) Dzeedaschana	„	„	1 „	„	1 „

Scheem pahrgrozijumeem sekoschs noluhks: 1) Labaki sagatawot uz zagadejo laukSaimneezisko dsihwi. 2) Eeaudzinat skolneekôs mihlestibu uz dsimteni. 3) Reformetâ pag. skola atturès daudzus wezakus, kuri, nemeerâ ar zagadejo tautas skolu, suhta uz 1—2 gadeem sawus behrnus uz pilsehtu, kur wini, nedabujuschi pilnigas isglihtibas, atron no lauku dsihwes un beeschi klahst par nelaimigeem sabeedribas un walsts lozekleem. —ss—

No Schenbergas. Brandwihna upuris. 12 maijâ weetejo W. mahju saimneeka zehws bij aizgahjis uz weetejâm L. mahjâm, kur nopirzis laiwu un brauzis mahjup. Brauzot zaur Schenbergi, bij peeturejis un ar draugeem labi eesmiklojis, tâ ka mahjâs brauzot, bij preti J. mahjâm eewehlees upê un noslihzis. Schis notikums ir atkal jauns brihdinajums brandwihna leetotajeem. Kristaps.

No Wolguntes. Leels ugunsgrehks izzehlees Zihsku mahjâs pag. peektdeen. Izņemot weenigi riju, uguns par upuri krita wisas ehkas, kâ ari daudz un daschadi laukSaimneezibas peederumi. No lopeem izdewâs izglahbt tikai daschas gowis, kamehr kahdas 27 gowis un kehdes sunis atrada leesmâs galu. Ehkas un lopi bij apdroschinati. Notikuma weetâ drihz eeradâs aprinka preekschneeka palihgs, kursch tuhlit sahka izmeklet ugunsgrehka zehlonus. Izrahdijâs, ka uguni tihscham peelikuschi mahjas ganu sehni, 7 un 9 gadus wezi puikas, kuri aizdedzinajuschi salmu kaudzes pee lopu kuhtim. Leesmas no tureenes pahrgahja uz kuhtim un zitâm ehkâm. (L.)

Pahrlabojums. Muhsu awises 39. numurâ eeweetotais pasinojums „no Bahrtas" sihmejâs newis uz Bahrtu, bet uz **Nihzu** (Niederbartau), kâ muhs luhdz pahrlabot.

No Jelgawas.

Kursemes gubernatora kungam treschdeen, 21. maijâ, kâ „Balt. Tageszig." sino, bijusi ta laime, stahditees preekschâ Wina Majestatei Kungam un Keisaram.

Jelgawas Palihdzibas Beedribas ahrkahrtejâ pilnâ sapulzê 20. maijâ jau kahrtigâ gada sapulzê apspreesto behrnu dahrza projektu galigi peenehma. Nodibinaja behrnu dahrza kuratoriju, sastahwoschu no 9 lozekleem, nolehma mehneschu maksajumus par behrnu dahrzâ peenemameem behrneem un atwehleja behrnu dahrza eerihkoschanai wajadzigu kreditu. Nu tik jadabon wajadzigâ waldibas atwehle schim eerihkojumam. — Pahrstrahdato statutu peenehma tahdâ, kahdu preekschneeziba ar komiteju kopâ bij izstrahdajuschas un usdewa preekschneezibai, mineto projektu waldibai eesneegt drihzumâ dehl apstiprinaschanas. — Tâ ka beedribas kaseeris atteizâs no amata, tad nolehma pehz mehnescha laika sasaukt ahrkahrteju pilnu sapulzi, kurai nahkstees jaunu kaseeri eewehlet. Sapulzê bij pee simts beedru un ta dsihwo debatu dehl ilga no pulksten 8½ lihdz pulksten 12 wakarâ. —s—s.

Jauzeji pee darba. Kad schi gada sahkumâ Jelgawas Latweeschu Beedribas generalsapulze nolehma, pirkt pilsehtas zentrâ grunts gabalu un zelt tur jaunu beedribas namu ar plaschu izrihkojumu sahli un peederigu skatuwi, tad scho nodomu ar preeku apsweiza ari tahdas aprindas, kas zitadi pret Jelg. Latweeschu Beedribu neisturas deesin zik labwehligi, jo ir tatschu nenoleedzama pateesiba, ka Jelgawas Latweeschem plaschaka izrihkojumu sahle nepeezeeschami wajadzīga. Pa tam wiss jau ir darits, lai drihzumâ waretu stahtees pee buhwes darbeem. Bet te nu uz reizi gadijuschees daschi jauzeji, kuri peeleek wisus spehkus, lai nama buhwes leetâ eesahkot tik eepreezinoscho weeaprahtibu izpostitu. Behdigo lomu, noderet scheem jauzejeem par organu, usnehmusês „Tehwija", un naw gruhti nogist, ka wisas schis agitazijas wadiba ari atronâs turpat „Tehwijas" redakzijâ. Kahdi jauzeju ihstee noluhki, naw schimbrihscham wehl skaidri nosakams, bet ka tee newar buht nekahdi zehlee, spreeschams jau no tam ween, ka par zihnas lihdzekli schee kungi nekautrejâs izleetot pat prastus, rokâm taustamus meļus. Tâ ka schis beedribas nama jautajums interesê ari plaschakas aprindas, tad nahkoschôs numurôs apluhkosim scho zentigo jauzeju rihzibu plaschaki.

Kursemes Ritenbrauzeju Beedriba izbrauks swehtdeen, 25. maijâ, uz Dobeli un weetejo beedru pawadibâ apskatis eewehrojamakos apwidus, sewischki Dobeles wezâs pils drupas ar Dobeles daudzajeem dabas jaukumeem. Nobrauks no kluba telpâm pulksten 6 no rihta. Beedri un beedrenes top laipni luhgti, leelakâ skaitâ peedalitees pee schi kopigâ izbraukuma. Preekschneeziba.

Automobiļu satiksme starp Jelgawu un Schaukeem atklahta ar 15. maiju. Bet lihdz ar to, war teikt, no schofejas nosudduschi brauzeji - semneeki, jo sirgi baidâs. Semneeki brauz labaki pa slittakeem sahnu zeleem, nekâ sateekâs ar automobileem. Esot notikuschi ari jau nelaimes gadijumi.

Wisjaunakâs sinas.

Peterburgâ, 20. maijâ. Winu Keisariskâs Majestates Kungs un Keisars un Kundze un Keisareene ar Wisaugstakeem Behrneem aizbrauza pulksten 3 deenâ uz wasaras uzturescharidas weetu Aleksandrijâ.

No Krementschugas. 20. maija naktî 37. werstê uz Krementschugas-Romnu dzelzceļa izdarita swehriska slepkawiba. Nogalinati wisi 5 dzelzceļa sarga gimenes lozekli.

No Pleskawas. Pleskawas pilsehtas polizijmeistars Marschalka kgs, bijis Jelgawneeks, kâ „T." sino, atstahjot sawu lihdzschinejo weetu un aizejot uz Peterburgu tureenes slepenpolizijâ par kriminalnodaļas preekschneeka palihgu.

No Konstantinopoles sino, ka Samos salas eedzihwotaji izsludinajuschi sawu waldineeku knasu Kopasu Efendi par atzeltu. Par wina pehznahzeju min lihdzschinejo Soloniku gubernatora palihgu Konstantinidom pascha. Eet baumas, ka no Kreewu kara kuga „Kubanez" izzelti Samos salâ saldati.

Honkongâ, 2. junijâ (20. maijâ). Mehris izplatâs. Wakar saslima pirmais Eiropeetis. Schodeen jau nowehroti 27 saslimschanas gadijumi. No saslimuscheem daudz mirst.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudzes sinas no 12. lihdz 18. maijam. Kristiti: Karlis Skalsche, Rudolfs Grantinsch, Ewa Melita Kahn, Wiktors Matisons, Maija Luter, Rudolfs Stahls, Janis Konrads, Ernsts Inters. Uzsaukti: Ernsts Adams Wilhelms Deglaws ar Lihsi Karlihni Sake; Krischjahnis Belrušs ar Katrihni Kolchins; Indrikis Pahwels Strautinsch ar Scheniju Drunka; Ernsts Drehts ar Elizabeti Skabart; Frizis Jansons alias Intsons ar Sanni Stirna; Atis Ignats ar Lihsi Danfeld; Karlis Porinsch ar Annu Runga; Frizis Lasda ar Annu Brisga. Laulati: Teodors Indulewitschs ar Mariju Timbra; Jehkabs Rimrods ar Maigu Schkile; Ernsts Pinnis ar Kati Seberg; Otto Alberts Reins ar Katrihni Pakul. Mirušchi: Marija Jehkabson 1 g. 5 m.; Indrikis Wehrneeks 47 g.; Marija Lihse Freiberg 1 m.; Andschus Pente 83 g.; Elizabete Legis 61 g.; Rudolfs Stahls 5 d. w.

Dahwanu eenahzis: preeksch basnizas 3 rbl. 50 kap., preeksch nabageem 50 kap., preeksch Tabora 1 rbl.

Deewkalposchana 25. maijâ plkst. 9 no rihta ar deewgaldneekeem.
A. Riemschneiders.

Jaun-Leepajas basnizas sinas no 12. lihdz 18. maijam. Kristiti: Emilija Lihse Lihba Gräber, Ida Eglit. Uzsaukti: Mikelis Engels ar Annu Ostel. Mirušchi: Nehse Wihtner 83 g.; Krischus Rudolfs Spuntels 4 st. w.

Deewkalposchana 25. maijâ plkst. 9 no rihta.
Mazzitajs **Goldberg.**

Izdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Wadmalu un puswadmalu,
wilnas dsiju u. t. t. peenem **welt, schkehret, krahsot, speest, degadet** u. t. t.
A. Kühna naschu kaleju weikalâ
Jelgawâ, Katoku eelâ № 23. Telef. № 500.

Strömera teatr. „Elektrobiografs".
Jelgawâ uz tirgus platscha.
71. Serija no zeturtd. 22. maija lihdz swehtd. 25. maijam.
Prezibas projekts.

Schi gada
plawas sahle
taps pahrdota 3. junijâ 1908. g. Ahnes muischâ pee Jelgawas.

Izsnomâs wairaksolischanâ
plawas
Rudzu krogâ, pee Jelgawas 3. junijâ sch. g. plkst. 12 deenâ uz 1 gadu. 1) No Seerumuischas plawâm 18,25 dec. kas atrodas gar Leelupi un 2) no Jelgawas plawâm aiz pils pee „airetaju kluba" 4,86 dec. Tuwakas sinas pee meschfarga Strautneeka.

Wez-Auzê.
Latweeschu Awises
pa numuram pahrdod
W. Schmidt kga jaunajâ maises weikalâ pee tirgus platscha, pascha namâ.
Numurs maksâ 3 kap.

Leel-Sesawas Krahj-Aizdewu Kase.
(Galwoschana neaprobeschota).
Kantors Jelg. Katoku eelâ 44.
Jelgawas Laukſaimneeku Beedribas namâ.
Kantors atwehrts katru darbdeenu no p. 10—2.
Par noguldijumeem maksâ 3 lihdz 6½ prozentes.
Aizdewumus izspreesch **treschdeenâs.**
Pilna beedru daka **25 rbk.**
Walde.

Lehti pahrdod semneekam
kahdâ sahdschâ Dwinskas aprinki 2¼ desetinas dahrza semes lihdz ar dahrzu un ehkâm, starp kurâm telpas preeksch tirgotawas labi apmekletâ weetâ un eeweesta alus bode. Sahdschâ atronas pagasta walde, skola, slimniza, Kreewu un katoku basnizas. Tuwakas sinas war dabut personigi waj zaur rakstu Kreslawâ pee advokata J. Koblenz kga, waj Dwinskâ, pilsehtas waldê pee darischanu waditaja Kello.

Dezimal-, galda-, balanks u. ziti swari,
kâ ari
wisadi mehri
teek pagatawoti un likumigi nostempeleti.

Kapu sehtas
un wisadi **mechanisti atslehdzneeku un maschinu darbi** teek glihti pagatawoti.

Chr. Biemans, atslehdzneeku meistars,
№ 21. Jelgawâ, Katoku eelâ № 21.
Telefons № 64.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.
Tukuma-Talsu meerteesneschu sapulzê pahrdos:
30. maijâ 1908. g. Baronam Anatolijam Brinkenam peederigas Lipstu-Strautneeku mahjas, 111 dec. leelas, Jaunpagastâ, pee Rinkaku muischas. Taksêta wehrtiba 7800 rbk., hipotekas parahdu 9500 rbk. Pahrdos dehl Kursemes Kreditbeedribas prasibas.

No 19. maija buhschu runajams

Kemerôs,

Basnizas eelâ № 5.

Runas stundas Jelgawâ: zeturtdeenâs no plkst. 5—7 wak. un peektdeenâs no pl. 1/28—1/21 rihtâ.

Dr. Dsinters.

Peenemu **sodu flimuceekus** ikdeenas no plkst. 10—1 un 4—7. **Spezialitate: eeleek mahkfligus sobus, porzelana plombas** un **iswelk sobus gluschi bes sahpêm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**

Jelg. Leelajâ eelâ № 6, Gutman-Rathaus.

Gimnasists

VI. kl. pa wasaras brihwlaiku wehlâs pasneegt stundas waj sagatowot uz ekfamenu par mehrenu atlihdsibu. Labakais uz laukeem waj juhrmalâ. Peesolijumus luhdz nodot schis awises ekspedizijâ sem **„Gimnasists."**

Students

(ing. realskol. abiolw.) labi eestrahdajees, wehlâs par wasaru repetitora waj mahjskolotaja weetu; wislabaki uz laukeem. Laipnus peedahwajumus luhdz eesneegt schâs aw. eksp. sem burteem **K. F.** (wehlakais lihdz 1. junijam.)

Skolas behrnus

peenem pansijâ. Kreetna usraudsiba, peepalihdsiba mahzibâs.

Skolotajs **E. Kade**

Sakajâ eelâ № 10, augschâ.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedriba,

Katoku eelâ № 44, telef. 62.

Pahrdos kantori **5. junijâ** plkst. 2 p. pusd. wairakfolischanâ sekoschu

obligaziju:

leelu 1000 rbl., ingrofetu uz Jelg. nekust. ihpasch. V. hip. eez. № 154 pirmâ weetâ sem № 381, blanko zedetu.

Solischana sahkfees no 952 rbl. 75 kap.

Walde.

Kaletu pagastam,

Aispures aprinkî wajadsigs preeksch weetejâs diw-klasigâs Ministrijas skolas

otrais

skolotajs,

lutertizigs. — Kandidati kas wehlâs scho weetu, lai eerodâs 4. junijâ 1908. g. pulksten 12 deenâ personigi pee weetneeku pulka, lihdsnemot dokumentus. Alga 375 rbl. gadâ.

Kaletôs, 12. maijâ 1908. g.

Pagasta wezakajs **J. Dsehrwe.**

Skrihweris **Ch. Bernstein.**

Seme pahrdodama

Kursemes, Pleskawas un Smolenskas gubernâs, masâs dalâs, no 10—100 deset. Weegli pirkschanas nosazijumi. Laba sweja un medibas, naw tahlu no pilsehtâm un dselzeka. Adr.: ст. Гаровенъ, Моск.-Винд. ж. д., Молчановъ, Танненгофъ. Jelg. Undsenas pee tirgus № 15.

Kursem. schahw. **spekî** à 24 k. ℔, Zuhku kaufetus **taukus** à 22 k. ℔, leelaka krahjuma dehl peedahwâ

Georg Franke,

Jelgawâ.

Darschigas Matjes filkes

pusmihkstas 2 kap. gab. 55 gab. par 1 rbl. peedahwâ **P. Willumsons** Kangihseru eelâ № 10.

Diwi behri kumeli

2 gadi wezi, isbehguschi; weens ar bleši peerê, apzirpteem sareem un astêm. Nododami Leel-Sesawas Jaun-Tschankâs.

Pahrdos wairakfolischanâ pret tuhlit samaksu

plawu sahli

masakâs dakâs Wolguntes Jaunzeemu mahjâs sch. g. 3. junijâ pulksten 10 no rihta.

Mag.

J. Hertela

apteek. preeksch pahrdotawa

Jelgawâ, Pasta eelâ № 13,

peedahwâ:

wisad. mahlderu wajadsibas kâ: sausas krahsas, gatawas ellas krahsas skahrda traukôs, linu ellu, kanepu ellu, sikatisfirnisu, terpentinu, daschadas lakas, lihmi, bronsas, pindseles u. t. t. u. t. t.

Leelumâ un masumâ.

Milijoneem zilweku

wehlâs labi apgehrbtees, preeksch kam wajaga milsigi daudz naudas! Prahtigi laudis arweenu labi apgehrbuschees ar maseem naudas isdewumeem, tadehl ka wini greeschâs taisnu pee fabrikas „Т-во ЯКОРЬ" kas par fabrikas wairuma zenâm issuhta sekoscho: **„Luwr"** — wispraktiskakâ modes drehbe wihreeschu uswalkeem, mihkists schewiota audums, gludi melnas un tumschi silas krahsas, waj zaurausts jaunmodes sihkeem raibumineem waj krahschnâm ruhtêm, melni pelekâ, oliwâ un schokolades krahsâ, kas peedod drehbei ahrkahrtigi skaistu isskatu. Gabals no 4¼ arsch. preeksch pilniga wihreeschu apgehrba 5 rbl. 25 kap. Labakas sortes 6 rbl 50 kap. „Primâ" sortes „ 8 rbl. 50 kap. un 10 rbl.

Wisujaunakais!!!

Frantschu kamgarna drehbe **„Nizza"**, tihrwilnas audums, melnas, tumschi silas un oliwa krahsas, gluds waj rihtaini zaurausts tikko saredsameem sihda pawedeeneem. Schi drehbe wisumodernakâ preeksch eleganta un solida uswalka. Gabals no 4¼ arsch. preeksch uswalka 11 rbl. Augstaka labuma 12 rbl. 50 kap. „Primâ" labuma 15 rbl. Ja apstellê 3 waj wairak gabalus uz reis, wajadsigâ odere teek peelikta klaht bez maksas.

Eepakajums un issuhtischana pa pastu uz fabrikas rehkina. Pee pehzmaksas teek peeskaitits klaht wehl ik pa 2 kap. no rubla. — Issuhta ari bez eemaksas. — Uz Sibiriju 5% dahrgaki. Bez riska. Preze, kas nepatihk, teek peenemta atpakaļ un nauda ari atpakaļ atdota. Par auduma labâm ihpaschibam fabrika apbalwota ar leelo sudraba medali isstahdê Rostowâ pee Donas. Pastellejumus luhdz adreset:

Т-во „ЯКОРЬ" Лодзь.

Wehstules war rakstit ari Latweeschu walodâ.

Slimeem!

nespehzigeem, nerwoseem.

Sinibu wihrs profesors ahrsts Broun-Sekars, 72 g. wezs, atrada, ka wiseem weseligeem zilwekeem leeli sehklas dseedseri, kas isstrahdâ leelu daudsumu sehklas schkidruma, peeschkirdami wineem spehku, wingrumu un dsihwes preeku. Sirmgalwjeem un nespehzigeem schahdi dseedseri eewehrojami pamasinajuschees un sehklas schkidrumu gandrihs nemaz wairs neisstrahdâ, zaur ko zilweki paleek nespehzigi un wahji. Sawu sehklas schkidruma truhkumu winsch nolehma papildinât ar tahdu schkidrumu no kustoneem (sekara schkidrumu) pehz kam usnehma atkal lekziju lasischanu un strahdaja ar senako energiju. Kopsch ta laika ahrsti nolehma, ka sekara schkidrums (sehklas esenze) nepahrspehjams uslabot spehkus, kas wahjinati zaur wezumu, masasinibu, diloni, sabojatu nerwu sistemu no garigas waj meesigas pahrpuhlescha-nâs, netiklibu, isskalschanu, treeku, wihreeschu nespehjibu, uhdens slimibu, zukura slimibu, skrofuleem, sifilisu, reimatismu, podagru u. t. t. un ka schis lihdseklis atjauno atkal wisas normalâs organisma wajadsibas, kâ ehstgribu, meerigu meegu, energiju, dsihwes preeku, meesas swara peenemschanos u. t. t. No slimneeku un ahrstu atsauksmêm par sekara schkidrumu sekoschais: „Nowehrojumi par eespaidu no Dr. Telnichina sehklu esenzes, kuru saņehmu no D. Kalenitschenko laboratorijas, peerahdija, ka schis lihdseklis nepahrspehjams pret mugurkaula smadsenu nerwu atslabbumu, meega truhkumu, dsimumu nespehjibu zaur nerwu atslabbumu. Kolegiju padomneeks Dr. A. Ф. Домбчинскій г. Козо, Калишск. губ. 13. oktobrî 1907. g."

„Wehl neesmu beidsis lietot pastelletâs 3 pudelites sekara schkidruma, bet jau sajutu schi lihdsekla labdarigo eespaidu. Spehki eewehrojami uslabojuschees, eestahjuschees meerigs meegs un laba ehstgriba. Nerwi stiprinajâs. Zeenibâ Dr. Филягинъ, г. Алешки, 16. sept. 1907. g." — „Slimoju weselu gadu, istehreju sawus lihdsekkus uz ahrsteschanos, bet nekas nepalihdseja; tad sahku eenemt sekara schkidrumu. Pehz 3 nedelâm biju wesels un wareju eet pee darba. Weseliba un spehks tahdâ mehrâ atjaunojâs, ka sewis nemaz wairs nepeetaupiju. Zeenibâ Н. Чернильникъ. Parakstu apstiprinats no Krementschugas notara Kasini kga 4. decembrî 1907. g. sem № 5136. Кременчугъ, Александров. ул. д. Богопольскаго." — „Es slimoju 4 gadus, gahju ar krukeem, nespehju strahdat; ismehginaju wisadus ahrsteesibas lihdsekkus, bet wiss weltî. Kad biju isdsehris 2 pudelites sekara schkidruma, krukus wareju likt pee malas un strahdaju jau weselu mehnesi. Ehstgriba apbrihnojama, guku koti labi. Isglabbu sewi un sawu dsimtu no redsama posta tikai zaur sekara schkidrumu. Андрей Дегтаревъ, Харбинъ, К. В. ж. д. вагон. мастер. 26. julijâ 1907. g.

(Ir wehl wairak simtu glaimojoschu atsauksmes rakstu no ahrsteem un slimneekeem no wisâm kulturas semêm. 1 pud. sehklas esenzes 2 rub. 50 kap. Pahrdod apteekâs un apteek. pretschu bodês. Par 1—4 pud. issuhtischanu pasta nauda 50 kap. (war suhtit ari uz pehzmaksu).

Bes maksas

teek issuhtitas diwi sinisku popularas broschuras (64 un 32 lap. pusses), sastahditas sem Dr. G. Abramowa un Dr. A. Winogradowa redakzijas. **Kâ pagarinat mubschu, stiprinat spehkus, kas nowahjinati zaur slimibâm, darbu waj wezumu,** ar atsauksmêm par sekara schkidrumu no ahrsteem un slimneekeem. Adrese: Козловскій пер. д. № 12 кв. 51. Д. Калениченко (соб. д.) Москва.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

(atklahta februarî 1900. g.).

Telefons № 62. Jelgawâ, Katoku eelâ № 44. Telefons № 62.

30. aprilî 1908. g.

Droschibas kapitals 186,869 rub. 24 kap., neerehk. 1627 beedru garantiju.

Bilanze swahrstâs ap 2,120,256 rub. 27 kap.

1) **Par noguldijumeem** maksâ par gadu **3—6%**, skaitot no noguldischanas deenas. Par **skiro-noguldijumeem** maksâ **3%**.
2) Par **aisdewumeem** nem **6½—8%** par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenâs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darbadeenas no pulkst. 10—2 deenâ.
4) Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kâ ari sabeedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aisnehumumi ir **swabadi no krona nodokleem.**
6) **Uz generalsapulzes nolehmumu pamata sabeedribai jatura arweenu wismaz 3% no bilanzes summas swabadas naudas,** lai noguldītajeem uz pirmo peeprasijumu bez usfazischanas waretu izmaksât winu noguldijumus. **Valdes** agr. **J. Biebeneeks. Agr. J. Brasda. D. Kahnbergs.**

A. N.

Bogdanowa

tabakas fabrik. noliktawa

Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wislabakâs papirosu tschaulites (hilses) iz pascha auto-mech. fabrikas.

„Sankt Gotthard,"

starp tâm: koka kastitês par 500 un 250 gab., kâ ari **Berlines** 100 gab. ar dahwanu katrâ kastitêun „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Express** № 18 ¼ ℔ 40 kap., ⅛ ℔ 20 kap. **Express** № 8 ¼ ℔ 28 k., ⅛ ℔ 14 kap. Teizami papirosi: **Egiptes** 10 gab. 6 kap., **Barskija** 10 gab. 3 kap., **Bogatir** 20 g. 5 k. **Maikapara** spezial-tabakas **Swesda** № 40, № 30 un № 1 nepahrspehjama labuma.

Wajadsigs **maschinists** kas prot wadit kulmaschinu, gataru un schkindeku sahgus un ari islabot. Darbs ir wisu gadu. Peeprasams Emburgas krogâ pehz maschinas ihpaschneeka.

Jahnischkê.

Bonzel Milwidski weikalâ war dabut katrs, kas pehrk ¼ mahrz. **tehjas** no Popowa waj Wissotzki firmas par 55 k. **1 mahrz. smalkâ zukura par welti lihdz.**

Ed. Zehder's — Rigâ

Karla eelâ № 11.

laukfaimneezibas maschinu noliktawa eeteiz:

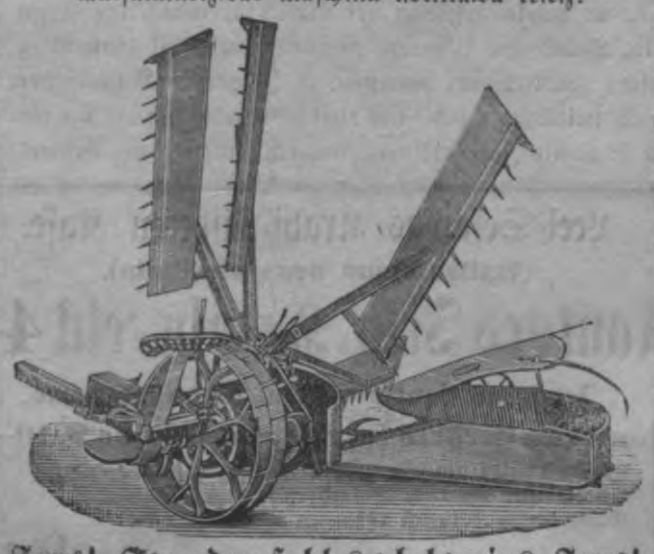

Jauns! Sweedru sahles plahwejus Jauns!

ar **automatisku** noklahjamo eetaisi, lai waretu ari labibu plaut.

Labibas plahwejus wissjaunakâs konstrukzijas iz slawenâs Amerikanu

„Johnston Harwestera"

beedribu fabrikas.

Schâs maschinas sewischki eewehrojamas zaur weeglo gaitu, stiprn konstrukziju un leelu darba spehju, un waru winas par mehrenâm zenâm uz to labako eewehlet.

Akziju beedriba

Baltic-Separator

Stockholmâ.

Fabrikas noliktawa

preeksch Kreewijas:

Rigâ,

Wehwern eelâ № 18,

(eepretim jaunajam pasta namam),

peedahwâ:

sawus, tâpat weenkahrschas konstrukzijas, kâ **nepahrspehtas nokrejoschanas spehjas,** wisâs isstahdês ar **pirmajâm godalgâm** apbalwotos

„Baltic" separatorus

ar roku un twaiku dsenamus un

pilnigas moderneezibas eetaises.

„Baltic" mahjsaimneezibas separators

Nokrejo 25 stopi stundâ.

Maksâ **20** rbl.

Katalogi un zenu rahditaji par brihwu.

Atkalpakrdewejeem rabats.

Rich. Muhrmana

wihreeschu komerzskola, Rigâ, Walnu eelâ 30.

Usnemschanas eksameni

1. Sagatawoschanas klasê, kura lihdsinajâs III. klasei, 2. Sagatawoschanas klasê, kura lihdsinajâs IV. klasei un V. klasê sahkfees

30. maijâ plkst. 10 rihtâ.

A. Breescha dibinatâ

Latweeschu Laukfaimn. Ekonomiskâs Sabeedribas

Wihreeschu un Seeweeschu

tirdsneezibas skola

(ar krona skolu teesibâm)

Jelgawâ.

Usnemschanas eksameni 26. un 27. maijâ. Peeteikschanâs katru deenu no plkst. 10—2 deenâ, skolas kanzlejâ, **Katoku eelâ № 44** jaunbuhwetajâ Laukfaimneeku Beedribas namâ.

Inspektors **A. Breedis.**

Latweeschu Laukfaimneeku Ekonomiskâs Sabeedribas

wihreeschu un seeweeschu skola

ar pilnu progimnasijas kursu.

Programâ usnemtas ari komerzsinibas un wahzu, franschu un anglu walodas.

Skolas nauda par pusgadu: 1. un 2. sagatawoschanas klasê 15 rbl., I. un II. klasês 20 rbl., III. un IV. klasês 25 rbl. — **Latweeschu Laukfaimneeku Ekonomiskâs Sabeedribas beedru behrnus un radeneekus usnem par paseminatu skolas naudu.**

Peeteikschanâs katru deenu Latweeschu Laukfaimneeku Ekonom. Sabeedribas weikalâ, Katoku eelâ № 46 un skolas kanzlejâ **Katoku eelâ № 44,** (beidsamâ, 5. stahwâ).

Usnemschanas eksameni notiks 26. maijâ un 11. augustâ.

Skolas preekschneeks **J. Kahrklinsch.**

Meldereem.

Neschahwetu graudu malschanai atsihti par wisnoderigakeem, labakeem un lehtakeem

mahkfligi dsirnu akmeni,

kurus, pateizotees technikas panahkumeem un jaunisgudrojumeem, eespehjams isgatawot pat katrâ laikâ jebkurâs dsirnawâs un ari uz wezajeem akmeneem usleet wirsû mahkfligo massu tahdâ beesumâ, kahdu wehlâs. Wezu dsirnawu akmenu islabschana isnahk diw-trihs reis lehtaki, nekâ diwu jaunu akmenu eegahdaschana, pee kam tee samaz graudus diw reis wairak un labak, nekâ smilschu akmeni.

Peeprasat tuwakas sinas par muhsu dsirnawa akmeneem. Prospektus, atsauksmes un zenu rahditajus issuhta par welti.

Noliktawa un darbniza: Brunineeku un Nikolaja eelu stuhri. — Wehstuku adrese: **A. E. Fuchs, Rigâ.** Widsemes gubernâ.

Dsimuma nespehziba,

tâs dseedinaschana pee wisada wezuma personâm ar jaunajeem lihdsekleem. Doktoru Abramowa un Winogradowa broschuru issuhta par welti. Adrese: Москва, Козловскій пер. д. № 18, кв. 51. Д. Калениченко (собств. д.).

Meijumuischas **seenu** un ari

timotinu

waleju un prefetu, pudu **ausas** un mehru ausas par lehtâm zenâm peedahwâ

D. Judelowitz,

Jelg. pee Masajeem wahrteem.